

УДК 343.53

Шиян Д.С.¹,

Сова С.С.²

¹ канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Юз-118сп НУ «Запорізька політехніка»

ПРОГАЛИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Кримінальне законодавство у сфері господарських злочинів завжди було проблематичним та викликало чималих сутичок серед вчених та науковців.

На нашу думку, найголовнішою проблемою у зазначеному аспекті також є хиби у механізмі реалізації нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері господарської та правоохоронної діяльності. Продовжують існувати відповідні прогалини у законодавчому забезпеченні протидії злочинності у сфері економіки, а саме:

1) відсутність ухвалення законів України «Про профілактику злочинів» і «Про боротьбу з економічною злочинністю»;

2) відсутність Державної комплексної програми профілактики правопорушень, а також належного фінансування виконання вже існуючих

державних програм, планів і заходів та реалізації відповідних концепцій, наприклад Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 р., схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 р. № 217-р, і стратегій, наприклад Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 р., схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р;

3) відсутність Зasad державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки, затвердженої Законом України від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII, Стратегії кібербезпеки України, затвердженої Указом Президента України від 15 березня 2016 р. № 96/2016) тощо.

Звісно, уряд намагається приймати низку нових нормативно-правових актів, проте більшість із них є непридатними для існування. У 2014 р. були пропозиції новоствореним урядом реформувати податкову міліцію, та на її базі створити новий орган – Службу фінансових розслідувань на базі підрозділів податкової міліції. Однак, ця пропозиція не була підтримана Верховною Радою України, оскільки не відповідали Указам Президента та Коаліційній угоді [1]. Натомість, вже у березні 2017 року Кабінет Міністрів України схвалив законопроект «Про Службу фінансових розслідувань України (фінансову поліцію)», який був розроблений Міністерством фінансів України. Згідно даного законопроекту нова Служба фінансових розслідувань мала стати інституцією, яка об'єднала б усі служби, що борються з економічними злочинами. Втім, законопроект так і не потрапив на розгляд Національної ради реформ. Зокрема, у березні 2018 року Комітетом був зареєстрований у Парламенті новий законопроект № 8157 «Про Національне бюро фінансової безпеки України». Даним законопроектом пропонується остаточно ліквідувати податкову міліцію та запровадити замість неї нову службу – Національне бюро фінансової безпеки. Однією з основних відмінностей нового законопроекту є наявність у Національного бюро фінансової безпеки нового силового крила, якому надано право попереджувати та розслідувати злочини у сфері економіки, і відповідно відкривати кримінальні провадження.

Кримінальне законодавство у сфері господарських злочинів має наступні прогалини: хиби у механізмі реалізації нормативно-правових актів; невідповідність приписів кримінального законодавства до цивільного, господарського, фінансового та адміністративного; неякісний та корумпований кадровий склад працівників правоохоронних органів, що значно впливає на криміногенну ситуацію в Україні; вибірковість дій

правоохоронних органів у протидії злочинам у сфері господарської діяльності.

Окрім цього, суттєвою прогалиною кримінального законодавства є його невідповідність з приписами адміністративного, цивільного, господарського та фінансового законодавства, а це є дуже важливим для протидії злочинності у сфері господарської діяльності.

Для оптимізації розвитку боротьби із злочинами у господарській сфері ми пропонуємо зробити наступне:

- встановити грошовий критерій, при визначенні матеріальної шкоди, що була вчинена даною групою злочинів;
- активізувати наукові дослідження та посилити на них увагу, бо у теорії існує безліч ідей, які змогли б допомогти нашій державі значно знизити рівень злочинності у господарській сфері;
- організувати прозорий та суворий відбір працівників до правоохоронних органів, аби там знаходилися лише професіонали, кваліфікація яких була лише на користь нашій країні та її населенню.

Таким чином, кримінальне законодавство у сфері господарських злочинів має наступні прогалини: хиби у механізмі реалізації нормативно-правових актів; невідповідність приписів кримінального законодавства до цивільного, господарського, фінансового та адміністративного; неякісний та корумпований кадровий склад працівників правоохоронних органів, що значно впливає на криміногенну ситуацію в Україні; вибірковість дій правоохоронних органів у протидії злочинам у сфері господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бузницький А.О. Перспективи створення Служби фінансових розслідувань. URL: <https://www.academia.edu/9442100> (дата звернення: 10.04.2020).